Raadsvoorstel

Raadsvergadering
30 januari 2024

Agendapunt
Warmtepgramma Borne

Nummer
23int08118

Onderwerp
Warmteprogramma Borne

Aan de gemeenteraad.

Samenvatting voorstel
In de uitvoeringsagenda 2023 van het Programmaplan Energietransitie is een actualisatie van de Transitie Visie Warmte – als één van de uit te voeren projecten – opgenomen.

De voornaamste aanleiding om de huidige Transitie Visie Warmte nu al te actualiseren, is de behoefte om meer kwantitatieve gegevens op te nemen inzake de duurzaamheid, de betrouwbaarheid en de betaalbaarheid van de warmteopties. In het Warmteprogramma is hierin inzicht verstrekt. En dit helpt onze inwoners in de nader uit te werken Wijkuitvoeringsplannen (WUP) bij het maken van de definitieve keuzes voor duurzame warmteopties.

Op grond van het Wetsvoorstel “gemeentelijke instrumenten warmtetransitie” wordt de geactualiseerde versie qua naam omgedoopt tot Warmteprogramma. En hebben we met het Warmteprogramma al zoveel als mogelijk geanticipeerd op de vereisten die het Wetsvoorstel aan een warmteprogramma stelt.

Het Concept Warmteprogramma heeft ter inzage gelegen van 13 juli 2023 tot en met 23 augustus 2023. De ontvangen zienswijzen zijn in een Zienswijzennota verwerkt. De ontvangen reacties van de raadsfracties zijn in een Reactienota verwerkt.

Aan de raad wordt gevraagd in te stemmen met de beantwoording van de zienswijzen en met de voorgestelde ambtshalve wijzigingen. En vervolgens in te stemmen met de gewijzigde versie van het Warmteprogramma en deze definitief vast te stellen.

1 Inleiding

Het Warmteprogramma geldt als een actualisatie van de Transitie Visie Warmte zoals opgenomen in de Energievisie Borne van 2021. De voornaamste aanleiding om de huidige Transitie Visie Warmte nu al te actualiseren, is de behoefte om meer kwantitatieve gegevens op te nemen inzake de duurzaamheid, de betrouwbaarheid en de betaalbaarheid van de warmteopties. Inzicht in deze gegevens helpt onze inwoners bij het maken van de definitieve keuzes voor duurzame warmteopties in de uit te werken Wijkuitvoeringsplannen.

Uiterlijk 31 december 2026 dienen alle gemeenten over een Warmteprogramma te beschikken. Het Warmteprogramma wordt de opvolger van de Transitie Visie Warmte. In het Wetsvoorstel “gemeentelijke instrumenten warmtetransitie” staan de voorlopige vereisten opgenomen waaraan een gemeentelijk warmteprogramma moet voldoen. Met deze actualisatie hebben we al zo veel als mogelijk op deze vereisten willen anticiperen.

Het Concept Warmteprogramma heeft voor belanghebbende organisaties, wijk- en dorpsraden en inwoners van de gemeente Borne ter inzage gelegen van 13 juli 2023 tot en met 23 augustus 2023. Hierop zijn een negental zienswijzen binnengekomen. Op 5 september is het Concept Warmteprogramma in het politiek beraad behandeld. En heeft daarna nog een achttal schriftelijke reacties van raadsfracties opgeleverd. In de bijgevoegde Zienswijzennota zijn zienswijzen samengevat weergegeven, zijn hierop inhoudelijke reacties gegeven en zijn adviezen opgenomen op welke punten het Warmteprogramma tot wijzigingen zou moeten leiden naar aanleiding van de zienswijzen. In de bijgevoegde Reactienota zijn de reacties van raadsfracties generiek samengevat, zijn hierop reacties gegeven en zijn adviezen opgenomen op welke punten het Warmteprogramma tot wijzigingen zou moeten leiden naar aanleiding van de reacties. Tevens zijn een klein aantal ambtshalve wijzigingen voorgesteld.

Aan de raad wordt gevraagd in te stemmen met de beantwoording van de zienswijzen en in te stemmen met de voorgestelde ambtshalve wijzigingen. En vervolgens in te stemmen met de gewijzigde versie van het Warmteprogramma en deze definitief vast te stellen.

2 Beoogd resultaat

Het Warmteprogramma vormt een belangrijke strategische pijler van de Energievisie. De vertaling van het Warmteprogramma naar concrete Wijkuitvoeringsplannen voor de transitie van aardgasverwarming naar duurzame warmtebronnen draagt bij aan de doelrealisatie van een CO-2 neutrale gemeenschap in 2050.

Na vaststelling vervangt het Warmteprogramma de actuele Transitie Visie Warmte (hoofdstuk 5) zoals opgenomen in de Energievisie Borne.

3 Argumenten

3.1.De Inspraakverordening gemeente Borne 2005 geeft belanghebbenden en ingezetenen de mogelijkheid om zich uit te spreken over het concept Warmteprogramma Borne.

Op grond van artikel 2 van de Inspraakverordening gemeente Borne 2005 hebben belanghebbenden en ingezetenen een zienswijze kunnen geven over het concept Warmteprogramma Borne. Door deze mogelijkheid te bieden worden belanghebbenden en ingezetenen van de gemeente Borne betrokken bij het opstellen van beleid. Daarnaast zijn de buurgemeenten, provincie Overijssel en van belang zijnde vooroverlegpartners actief geïnformeerd over de terinzagelegging. De ter inzage legging heeft geleid tot een negental zienswijzen die beoordeeld zijn en waar nodig tot aanpassingen van het concept Warmteprogramma hebben geleid.

3.2. Door het concept Warmteprogramma ter kennis te brengen aan de Raad biedt dit de Raad de mogelijkheid een reactie te geven.
De energietransitie heeft een grote impact op onze samenleving. We achten het van belang de Raad daarom goed mee te nemen in zowel het regionale proces van de RES-Twente als in het lokale proces van de Energievisie Borne. Op 5 september 2023 is daarom het Concept Warmteprogramma besproken in het Politiek Beraad. De input uit het Politiek Beraad en de schriftelijke reacties van raadsfracties nadien zijn opgenomen in de bijgevoegde Reactienota.

3.3.1. De reductie van CO-2 uitstoot is een wettelijke verplichting.
Borne heeft door het vaststellen van de Energievisie haar verantwoordelijkheid genomen in de wettelijke opgave de CO-2 uitstoot in 2030 met 49% terug te brengen t.o.v. de uitstoot in het referentiejaar 1990[1]. En deze uitstoot in 2050 met 80%-95% t.o.v. het referentiejaar terug te brengen.
Het concept Warmteprogramma (en de vertaling daarvan naar concrete wijkuitvoeringsplannen) is één van de strategische pijlers om de afgesproken CO-2 reductie te realiseren.

3.3.2. Het Warmteprogramma ondersteunt inwoners van Borne in hun keuzes.
Het Warmteprogramma vormt de basis voor de keuzeprocessen die op wijk- en dorpsniveau de komende decennia plaatsvinden om te transformeren van aardgasverwarming naar duurzame warmtebronnen. Met de wijk Wensink-Zuid is een pilot project gestart om te komen tot een Wijkuitvoeringsplan. Inwoners hebben aangegeven vooral behoefte te hebben aan een kostenvergelijking tussen de diverse geschikte en beschikbare warmteopties. En deze ook te kunnen vergelijken met de huidige kosten van aardgasverwarming. Daarnaast willen bewoners inzicht krijgen hoe duurzaam en betrouwbaar de duurzame warmteopties daadwerkelijk zijn.

3.3.3. Het Warmteprogramma vormt input voor de integrale wijk- en buurtaanpak in Borne
Het Warmteprogramma geeft inzicht in de mogelijke duurzame warmteopties op wijk- en dorpsniveau. En geeft inzicht wanneer de transitie van aardgasverwarming naar nieuwe duurzame bronnen plaats zou kunnen vinden. Enexis heeft met het oog op de verwachte groei van de elektriciteitsvraag een wijkanalyse gedaan die inzicht geeft waar en wanneer knelpunten in het netwerk verwacht worden. Ook de gemeente heeft vanuit de fysieke leefomgeving een planning waar en wanneer welke werkzaamheden verwacht worden. Denk aan riolering vervanging, renovatie wegen, klimaat adaptieve maatregelen. De input vanuit deze programma's wordt samengebracht in een integraal plan voor de wijk- en buurtaanpak in Borne. Waarmee getracht wordt in de uitvoering zoveel mogelijk koppelkansen te benutten.

4 Kanttekeningen
4.1 Het Warmteprogramma is niet alles dekkend.
Door meer kwantitatieve gegevens te bieden over de duurzaamheid, de betrouwbaarheid en de betaalbaarheid van de beschikbare en geschikte duurzame warmteopties verwachten we dat het Warmteprogramma meer richting geeft aan de keuzeprocessen die wijkbewoners gaan doorlopen in de Wijkuitvoeringsplannen.
In het Warmteprogramma zijn – op dit moment – beschikbare en geschikte duurzame warmteopties onderzocht. Het is goed mogelijk dat bewoners in de uitwerking van een Wijkuitvoeringsplan behoefte hebben om warmteopties te betrekken die niet in het Warmteprogramma onderzocht zijn. In de programmabegroting is daarom ruimte opgenomen voor aanvullende onderzoeksmiddelen in de fase van het uitwerken van Wijkuitvoeringsplannen.

[1] De doelen m.b.t. uitstootreductie van CO2 zijn in het Nationale Klimaatbeleid inmiddels aangescherpt naar 55% in 2030. Zodra de RES Twente de nieuwe doelen overgenomen heeft, zullen deze in de voor 2026 voorziene herziening van de Energievisie Borne verwerkt worden.

4.2 Het realiseren van de doelen in de warmtetransitie kent een risico.
Door de sterk toenemende elektrificatie voor het verwarmen van onze gebouwen, voor de duurzame energieopwekking en voor het vervoer ligt er een enorme druk op de huidige transportcapaciteit van elektriciteit.
De noodzakelijke verzwaring van het elektriciteitsnet door TenneT en Enexis is arbeids- en kapitaalintensief. Dit impliceert een risico voor de doelrealisatie van minimaal 20% duurzame verwarming van onze gebouwde omgeving in 2030.
Mede hierom is het van belang, in de uitwerking van het Warmteprogramma naar Wijkuitvoeringsplannen, te streven naar een goede mix van beschikbare en geschikte duurzame warmtebronnen.

5 Kosten, baten en dekking
De kosten voor het actualiseren van de Transitie Visie Warmte zijn gedekt in de programmabegroting Energietransitie 2023.

6 Vervolg na besluitvorming
Met de vaststelling van het Warmteprogramma ontstaat een nieuwe basis voor de uitwerking naar uitvoeringsplannen op wijk- en dorpsniveau. Met de wijk Wensink-Zuid is hier al een aanvang mee gemaakt. En vanuit een integrale wijkaanpak met interne stakeholders (noodzakelijke aanpassingen fysieke leefomgeving) en externe stakeholders (prioriteiten netverzwaring door Enexis, verduurzamingsplannen Welbions) worden in overleg met de wijk- en dorpsraden volgende uitvoeringsplannen voorgesteld.

Voorstel
Aan de raad wordt voorgesteld om:
1. in te stemmen met de beantwoording van de zienswijzen op het Concept Warmteprogramma zoals opgenomen in de " Gewijzigde zienswijzennota Concept Warmteprogramma".
2. in te stemmen met de wijzigingen in het Concept Warmteprogramma naar aanleiding van de ingediende zienswijzen en naar aanleiding van de ambtshalve wijzigingen.
3. het gewijzigde Warmteprogramma vast te stellen.

Bijlage(n)
23int08119 Raadsbesluit Warmteprogramma
23bij12131 Zienswijzennota (vervallen)
24int00279 Raadsmemo gewijzigde zienswijzennota
24bij00578 Gewijzigde zienswijzennota
24bij00579 Bijlage gewijzigde zienswijzennota
23bij12132 Reactienota
23bij11167 Warmteprogramma
23bij11353 Leeswijzer Warmteprogramma

Borne, 23 januari 2024

Burgemeester en wethouders van de gemeente Borne,

de secretaris,	de burgemeester,
E.S.I. ter Koele	drs. J.H.R. Pierik